

Ein cyf/Our ref: MA/HIDCC/10547/24

Llŷr Gruffudd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

23 Rhagfyr 2024

Annwyl Llŷr,

Hoffwn hysbysu'r Pwyllgor am y bwriad i gydsynio i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud a gosod Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Iechyd Planhigion) ac Amodau Ffytoiechydol (Diwygio) 2025 ('y Rheoliadau').

Derbyniais lythyr gan y Farwnes Hayman o Ullock, yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol, yn gofyn am gydsyniad i'r Rheoliadau. Mae'r Rheoliadau yn gymwys o ran Cymru, Lloegr a'r Alban. Gwneir y Rheoliadau drwy arfer pwerau o fewn Rheoliad (UE) 2016/2031 ('y Rheoliad Iechyd Planhigion') a Rheoliad (UE) 2017/625 ('y Rheoliad Rheolaethau Swyddogol'). Yn unol â'r Rheoliadau hynny, cysylltodd yr Ysgrifennydd Gwladol â Gweinidogion Cymru a'r Alban am gydsyniad i gymhwyso'r Rheoliadau i Gymru a'r Alban. Yn unol â'r Rheoliad Rheolaethau Swyddogol, mae'r Ysgrifennydd Gwladol wedi cynnal ymgynghoriad (y bydd crynodeb ohono yn ymddangos yn y Memorandwm Esboniadol ar gyfer y Rheoliadau).

Mae'r Rheoliadau'n diogelu bioddiogelwch ac yn cefnogi masnach rhwng Prydain Fawr a thrydydd gwledydd drwy gyflwyno neu ddiwygio mesurau i amddiffyn rhag plâu planhigion. Maent hefyd yn diwygio mesurau rheolaethau swyddogol penodol er mwyn sicrhau bod rheolau iechyd planhigion yn cael eu gweithredu, ac yn gwneud diweddariadau technegol i ddeddfwriaeth.

Mae Rhan 2 o'r Rheoliadau yn diwygio'r Rheoliad Rheolaethau Swyddogol i alinio nwyddau (ffrwythau a llysiau penodol) sydd wedi'u hesemptio o'r gofyniad i rag-hysbysu, â'r rhai sydd wedi'u hesemptio o'r gofynion i rai rheolaethau swyddogol gael eu cynnal pan fydd y nwyddau hynny'n cael eu mewnfario i Brydain Fawr o Aelod-wladwriaeth o'r UE, Liechtenstein neu'r Swistir. Mae hyn yn dod â'r Rheoliad Rheolaethau Swyddogol yn unol â Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2019/2072 ('y Rheoliad Amodau Ffytoiechydol').

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Rhan 3 o'r Rheoliadau yn diwygio Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2019/1014 ('Rheoliad Gofynion Sylfaenol Safle Rheolaethau'r Ffin) i ddiffinio planhigion mawr, cynhyrchion planhigion a gwrthrychau mawr eraill, ac mae'n mewnosod Erthygl 6A newydd i ddarparu'r gofynion ychwanegol ar gyfer ardaloedd dadlwytho ac ardaloedd archwilio ar gyfer y nwyddau hynny.

Mae Rhan 4 o'r Rheoliadau yn cynnwys rheoliadau 5 i 12 ac yn diwygio'r Rheoliad Amodau Ffytoiechydol. Mae rheoliadau 5 a 6 yn diweddarau'r rhestr o blâu cwarantîn yn Atodiad 2 a'r rhestr o blâu cwarantîn dros dro yn Atodiad 2A. Mae *Heterobasidion irregulare* wedi cael ei ddileu o'r rhestr dros dro a'i ychwanegu at y rhestr o blâu cwarantîn. Mae *Diaporthe phaseolorum* var. *sojae* wedi cael ei symud o'r categori 'Bacteria' i'r categori 'Ffyngau ac oomysetau'. Mae amryw enwau plâu wedi cael eu diwygio i sicrhau bod y plâu hynny'n cael eu hadnabod yn ôl eu henw diweddaraf.

Mae Rheoliadau 7 ac 8 yn diweddarau amryw enwau plâu yn y rhestr o blâu di-gwarantîn a reoleiddir a'r planhigion cysylltiedig, a'r rhestr o fesurau i atal presenoldeb plâu di-cwarantîn a reoleiddir ar blanhigion penodol er mwyn sicrhau cysondeb ag enwau a gydnabyddir yn rhyngwladol. Mae Rheoliadau 9 a 10 yn diweddarau enwau plâu yn Atodiadau 7 ac 8 er mwyn sicrhau cysondeb ag enwau a gydnabyddir yn rhyngwladol. Mae Rheoliad 9 hefyd yn ychwanegu gofyniad yn Atodiad 7 i rai planhigion a fewnforir ar gyfer plannu fod wedi cael eu tyfu mewn man cynhyrchu cofrestredig. Mae'n ychwanegu gofynion ychwanegol i atal lledaeniad *Popillia japonica* Newman, ac mae'n caniatáu planhigion *Capsicum* lle y cânt eu cynhyrchu o hadau heb eu profi pan fwriedir eu gwerthu i ddefnyddwyr terfynol nad ydynt yn ymwneud â chynhyrchu planhigion. Mae'r gofynion mewnforio ar gyfer straen cudd mafon y gorllewin o'r feirws rhesog tybaco, feirws crychu dail mafon a feirws dail rathellog ceirios yn cael eu hegluro. Mae cofnodion wedi cael eu hychwanegu ar gyfer cynhyrchion o *Abies* spp. Mill., *Calocedrus decurrens* Torrey, *Juniperus* spp. L., *Larix* spp. Mill., *Picea* spp. Mill., *Pinus* spp. L., a *Pseudotsuga menziesii* (Mirbel) Franco.

Mae Rheoliad 11 yn diweddarau'r rhestrau yn Atodiad 11 mewn perthynas â gofynion tystysgrif ffytoiechydol i ail-gategoreiddio ffrwythau a llysiau penodol sy'n cyrraedd o'r UE a'r Swistir ac mae 'pinales' wedi cael ei ail-gategoreiddio'n 'Pinopsida'

Mae rheoliad 12 yn diweddarau'r rhestr o blanhigion, cynhyrchion planhigion a gwrthrychau eraill y mae pasbortau planhigion y DU yn ofynnol ar eu cyfer i sicrhau cysondeb â'r enw ar gonifferau a gydnabyddir yn rhyngwladol.

Mae Rhan 5 o'r Rheoliadau yn diwygio Rheoliadau Iechyd Planhigion (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2020 mewn perthynas ag esemptiadau o'r gofyniad am ardystiad iechyd planhigion i sicrhau cysondeb â'r gofynion rhag-hysbysu yn dilyn diwygiadau i'r Rheoliad Amodau Ffytoiechydol a'r Rheoliad Rheolaethau Swyddogol.

Mae'r Rheoliadau'n ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol, a disgwylir iddynt gael eu gosod gerbron Senedd y DU ar 8 Ionawr 2025. Nid oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU ynghylch y mater hwn ac mae'r Rheoliadau yn diwygio deddfwriaeth na chafodd ei gwneud yn ddwyieithog.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud gan Weinidogion Cymru, y tro hwn, ystyrir ei bod yn briodol i'r Rheoliadau gael eu gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Mae'r Rheoliadau'n ymwneud â maes datganoledig, fodd bynnag, maent yn effeithio ar fioddiogelwch Cymru, Lloegr a'r Alban – mater sydd wedi cael ei ystyried ar y cyd yn draddodiadol. Nid yw plâu a chlefydau planhigion eraill yn parchu ffiniau rhwng gwledydd. Mae llawer o'r Rheoliadau yn ymwneud â mewnforio planhigion a chynhyrchion planhigion. Mae'r rhan fwyaf o'r nwyddau

hyn sy'n dod i mewn i Gymru yn dod drwy borthladdoedd Lloegr. Gallai cyflwyno rheoliadau ar wahân yng Nghymru a Lloegr greu baich ychwanegol ar yr Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion (APHA), ac ar fusnesau, masnachwyr a thyfwyr. Mae rheoleiddio ar sail Cymru, Lloegr a'r Alban yn cynorthwyo'r rhanddeiliaid hynny y mae'n rhaid iddynt gydymffurfio â'r gofynion o fewn y ddeddfwriaeth i gynnal ein boddïogelwch.

Hoffwn roi sicrwydd i'r Pwyllgor mai polisi Llywodraeth Cymru fel arfer yw deddfu dros Gymru ar faterion o fewn cymhwysedd datganoledig.

Rwyf wedi anfon llythyr tebyg at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir

A handwritten signature in dark ink, consisting of several fluid, overlapping loops and strokes, characteristic of a personal or official signature.

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion
Gwledig Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change and Rural Affairs